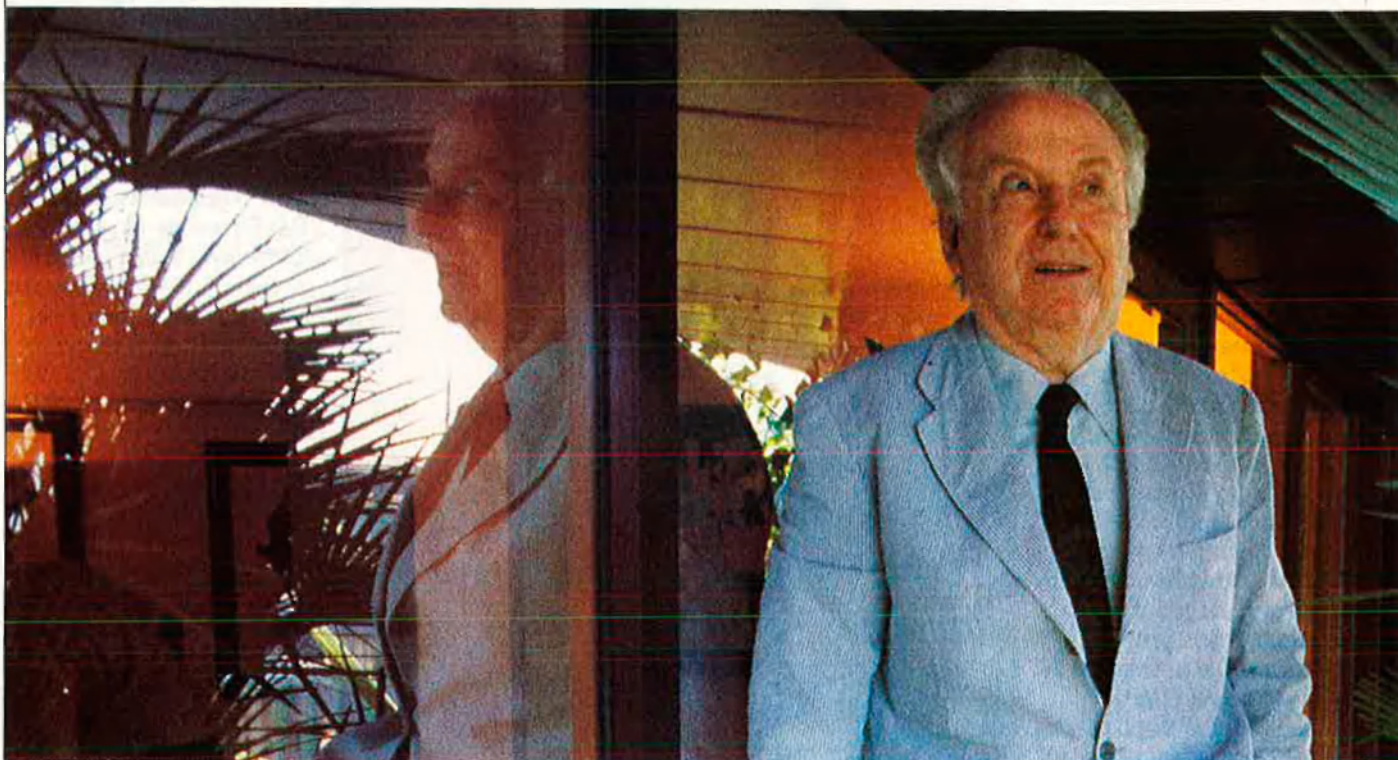

Entrevista a l'editor Lara, de Planeta

Els temes de Lara

Lara ens explica com va fer revisar les memòries de Tarradellas per suavitzar els atacs a Pujol. Un dels homes triats per a fer-ho va ser Martín Villa.

L'entrevista prometia ser dura. Lara sempre va a la seva. Rellegint les entrevistes publicades en els últims anys Lara explica el dia que va conèixer la seva Maria Teresa i li va canviar la vida, el dia que va posar en ridícul merescut Solana arran de l'exposició Goya, el dia que li volien comprar l'editorial i els seus fills volien vendre i ell va dir no, el dia que el volien atacar i es va traure la pistola, el dia que no va aconseguir publicar les memòries del general Franco. Això sí, sempre afegeix sal nova perquè l'entrevista tingui titular.

Amb simpatia, gràcia i franquesa aconseguix que l'anècdota més mínima sigui una història. La història i la llegenda s'han barrejat, com ha de ser, en un home que ha aconseguit ser un magnat del negoci dels llibres en un país on no es lle-

geix. La sap llarga. Ha construït un imperi.

Tan bon punt ens asseu al sofà toca el timbre que té al costat de la seva butaca estratègicament situat. Demana a la secretària que ens porti un llibre, és el *Huerto del Asistente*, que explica la història de la família Guerra. Se'l veu satisfet. Al llarg de l'entrevista tocarà el timbre cinc vegades més. Al mínim dubte vol confirmar la informació.

—*Aquest llibre ha sortit en un moment molt oportú.*

—Si hagués sortit abans de les eleccions andaluses, n'hauríem notat l'efecte.

—*¿És un llibre d'encàrrec?*

—L'autor és un catedràtic de Sevilla i me'l va portar. El vaig llegir i vaig dir "Fet". Ha de tenir en compte una cosa, l'èxit de l'editorial Planeta es basa en el fet que jo sóc un home que no vull saber res de la política. Políticament sóc centre-

dreta, no sóc de cap partit i a Catalunya voto Jordi Pujol, que encara que vulgui dissimular-ho, és molt nacionalista. Tarradellas em deia que Pujol tenia les quatre barres davant dels ulls i no veia una altra cosa

—*¿Que és el que l'ha impressionat d'aquest llibre dels Guerra?*

—M'ha confirmat coses que jo sabia dels Guerra. Coses noves que no coneixia. No m'explico que homes que han fet el que han fet puguin estar en el poder.

Ara que em pregunta això, m'agradaria aclarir que el senyor advocat de Juan Guerra va posar en boca meua unes paraules que no són veritat. Va dir que jo havia dit que Juan Guerra era un pocavergonya. Quan la Júlia Otero em va preguntar en un programa de ràdio per què no publicava les memòries de Juan Guerra, vaig respondre que perquè no em fiava d'ell, perquè potser li pagava l'a-

vançada i es quedava els diners. Això és el que vaig dir. Però que no em facin dir paraules que no he dit mai. L'advocat també ha dit que, quan vaig dir això, Editorial Planeta estava interessada a publicar les memòries de Juan Guerra i que li havien ofert una avançada. Això no és veritat. En part, no és veritat. Planeta no sabia res d'aquest llibre. Qui li havia fet una oferta, però que amb les meves declaracions la vaig espatllar, va ser Temas de Hoy, que és una editorial nostra. Però com em van preguntar si interessava l'obra, els vaig dir que no, que no publi-

balla la dona de Guerra.

—*Abans em deia que Tarradellas li havia dit de Pujol...*

—Jo he publicat les memòries de Tarradellas, on es posa una mica amb Jordi Pujol. El president deu estar enfadat amb mi perquè mai ha tardat tant a donar-me audiència. Abans, quan li'n demanava una, em deia: "Vine cap aquí". Si jo no hagués publicat aquestes memòries, ho hauria fet una altra editorial. Llavors, Pujol hauria vist el que vertaderament havia escrit Tarradellas.

La intervenció d'en Martín Villa en

negat a publicar els llibres que ara són *best-sellers*, *best-sellers* que van cap a baix, com les memòries de López Rodó. Només anava a explicar les coses que li interessaven a ell i les altres les callava. Em vaig negar a publicar-ho.

Com també ho vaig fer amb Calvo Sotelo. Un dia em va dir que volia parlar amb mi i vam anar a menjar al *Via Veneto* i em va dir: "¿Quants milions em donaràs per les meves memòries?" Jo li vaig respondre que cap. Em va preguntar el perquè. Li vaig respondre: "Perquè tu ets un home que ja està arxivat i no explicaràs

cariem més que mentides; això sí, que fessin el que volguessin perquè jo quan delego, delego. Per tant, Planeta no havia ofert res.

—*¿Vostè coneix personalment Alfonso Guerra?*

—Clar que el conec!

—*¿L'única que defensa de la família dels Guerra és la dona d'Alfonso?*

—És una dona del meu poble. Treballava a Sevilla i es va casar amb l'Alfonso. És una dona sensacional. Quan Alfonso Guerra tenia la llibreria Machado jo li subministrava molts llibres que no em pagava. Protestaven si els tallàvem el subministrament. Ha de reconèixer que el vam ajudar tot el possible

—*I la dona, finalment va pagar.*

—La dona era la que portava la llibreria. I no em van pagar fins fa tres o quatre anys. Ara, a la llibreria li han posat un altre nom, és la llibreria del PSOE i hi tre-

aquest llibre va evitar que sortissin moltes coses que hi havia. Per aquesta raó vaig triar Martín Villa per presentar el llibre a Madrid. El senyor Martín Villa va parlar molt elogiosament del llibre, però al final va dir que no estava d'acord amb els atacs que feia el difunt senyor Tarradellas a un altre cèlebre polític català

—*Així, Martín Villa va supervisar les memòries de Tarradellas.*

—Sí. Les van revisar tot un equip que jo vaig proposar. Tarradellas hauria explicat coses que jo mateix sé de Jordi Pujol, coses terribles.

—*¿I la viuda va estar-hi d'acord?*

—La viuda volia que sortís tot. Es va haver de lluitar contra la viuda. La viuda hauria tret el llibre tal com estava.

—*Fer això a unes memòries és un pecat.*

—Jo sempre demano als escriptors que vinguin i m'expliquin la veritat. Jo m'he

les veritats. Et posaràs amb algú, amb Ricardo de la Cierva i dos o tres més. Tot quedarà aquí. A mi no m'interessa publicar això".

—*¿Qui formava l'equip que va supervisar les memòries de Tarradellas?*

—Molts. Hi havia advocats, gent diversa que va cuidar que no sortís un llibre que fos un atac feroç contra Jordi Pujol.

—*¿El que més van vigilar van ser els atacs a Jordi Pujol?*

—Clar. Ells no s'entenen. Però no es pot permetre que Tarradellas, un home ja desaparegut, fes els atacs que feia. Jo no dic que no siguin veritat. La senyora Antonieta està molt contenta. Del llibre hem fet moltes edicions, no només en català sinó en castellà. Li vaig pagar quatre milions d'avançada i ja els ha cobert, fins i tot té diners a favor seu. El senyor Tarradellas era el senyor Tarradellas.

—*¿En castellà s'han venut aquestes*

memòries?

—Molt. No tant com en català, però portem molts llibres venuts.

—¿Vostè sempre està rodejat de polítics?

—He d'estar-ne. Sóc amic dels polítics encara que no m'agrada la política. L'èxit de l'editorial és perquè políticament no té idees. Hem publicat des de l'extrema dreta fins a l'esquerra. I no només la Passionaria, sinó Líster. Si algú s'enfada, ho lamento, però a mi cada vegada que m'arribi un llibre escrit per una persona que em mereixi una garantia, que hagi demostrat que és un senyor, jo el publicaré. Si s'enfada un perquè és amic meu ho sento. Amb la quantitat d'amics que tinc l'editorial no podria parlar ni de ministres, ni de política.

—¿De què parla amb els polítics?

—Em pregunten com m'ho faig perquè mentre les altres editorials s'han venut, i molt mal venudes, jo tiro endavant. Jo no n'hauria comprat cap, només la Grijalbo,

L'imperi Planeta

¿ Té projectes d'ampliació?

—Uuuuh. Miri, aquí té tots uns plànols.

Lara ens ensenya satisfet un organigrama de molts fulls on hi ha l'esquema de tot el seu imperi. Un imperi on Lara ha controlat fins l'últim detall perquè cada pesseta que puguin donar de benefici les seves empreses torni a revertir en elles mateixes. És per això que no només és propietari d'editorials, sinó que té Planeta Publicitat, que òbviament fa la publicitat de l'empresa i la immobiliària Cuadrante, que és propietària de tots els edificis on Planeta està instal·lada, tant de l'estat espanyol com d'Amèrica.

—Editorial Planeta és la base de tot. Després ve Planeta Agostini, que és una societat amb l'editorial Agostini, italiana, que són uns veritables senyors amb els quals dona gust treballar. Hi ha Planeta Revista, que és una societat on tenim el 50%. Després, tenim Ediciones Temas de Hoy, que és tota nostra i que ha tret ca-

da bomba! També tenim Ediciones Deusto, que des que la vaig comprar, dona el doble de beneficis.

—¿Ariel i Seix Barral, també les va comprar?

—El 97% de l'editorial Ariel és nostra i de Seix Barral també tenim el 82%. Quan la vaig agafar, tenia dos crèdits avalats per la Generalitat. Això és una cosa que sempre he discutit amb el president, ¿per què ha d'avaluar les empreses? Si no paguen les empreses, després, qui pagarà aquests crèdits serà el públic, nosaltres. Després tenim Planeta Crèdit que ven més de 20.000 milions. En aquesta empresa hi ha gent venent que guanya més de 80 milions nets per a ells. També tenim un 50% a Planeta Agostini.

—Vostè volia comprar l'editorial francesa Belfont, ¿es va disgustar quan no va ser possible?

—La capital literària continua sent París. Abans una editorial era bona perquè tenia uns títols que es feien constantment. Ara trau un llibre i el primer

any, si el llibre és bo, vens molt, els segon menys i el tercer, gens. Nosaltres vendríem encara que fossin llibres en blanc. Potser ho faré un dia i aconseguirem vendre, a través de la meua organització de Planeta. Aquests monstres són capaços de vendre llibres en blanc i de convèncer aquells els quals els venen.

Lara és impecable. Segueix desgranant l'organigrama com qui recita la lliçó. Per llegir-lo es posa les ulleres. Quan s'adona que el fotògraf li vol fer la foto, se les trau ràpidament i somriu amb picardia.

—Després tenim Artel, que és una altra organització de venda a terminis. Jo vull que Planeta Crèdit es dediqui només a les coses de Planeta. ¿Què ens passava? doncs que Planeta-Agostini necessitava una organització de venda a terminis i vam comprar el 50% d'Artel. ¿Com ha canviat Artel? Els bancs els avassallaven i els cobraven un interès espantós. Ara ja els hem fet rebaixar molt i no pararé fins

que li cobrin igual que a mi.

—¿I el seu imperi a Sud-amèrica quin és?

—Tenim Planeta Internacional, després Editorial Planeta Argentina, el 100%; Editorial Planeta Chilena, el 100%; Planeta Colombiana, el 100%, Editorial Planeta Venezolana, el 100%, Difusión Editorial en Mèxic el 100%, Joaquín Mortiz, el 100%, Editorial Planeta de l'Equador, el 100%

—¿I la crisi del mercat americà no l'ha afectat?

—Hi ha editors que es pensen que el que és important és que ells es mirin les galerades i les compaginades. Això ho fa qualsevol i si ho pagués bé, ho fa millor que tu mateix. Jo passo el dia pensant en altres coses. Quan vaig veure la crisi d'aquests països, ¿què vaig fer? Em vaig posar dins la seva divisa. Per exemple, el 80% del que es fa a Mèxic s'edita a Mèxic perquè és molt més econòmic. I com nosaltres sempre complim, tothom vol treballar per a nosaltres i ens donen els mateixos terminis que nosaltres donem als compradors.

si me n'assabento abans. Els no vaig dir perquè em vaig enfadar molt. Jo els hauria pagat més que Mondadori perquè Grjalbo és una editorial petita molt bona. Jo m'he quedat el cinquanta per cent de Destino, que aquest any doblarà els beneficis.

—*¿En català quant és el màxim que es pot vendre?*

—Vendre en català costa molt. El que és un fracàs, i lluito, però no puc aconseguir fer res, és descobrir nous escriptors. Els escriptors no volen escriure en català. Això té una explicació lògica. Quan al senyor Bartolomé Soler li van fer una entrevista i li van preguntar com és possible que retratant un ambient català escrivís en espanyol, va respondre. "Perquè no sé anglès". Està claríssim.

—*¿Si un escriptor es vol fer ric s'ha de passar a l'espanyol?*

—Sí. Encara que el critiquin. Funciona la venda a terminis, però això no és venda. El que considero venda de veritat és el que es ven a les llibreries.

Avancem molt poc. Jo, quan vaig pensar d'ajudar que es llegís en català, vaig crear el premi Ramon Llull i els nostres viatjants van anar a vendre-ho i no van aconseguir entrar a l'ànima del català, d'aquest que es considera català abans que res. Pensant que podia fer, se'm va ocórrer fer l'antologia d'autors catalans. Això sí que ha arribat a l'ànima dels catalans. Ara ho venc tot junt, els premis Ramon Llull i l'Antologia de novel·les dels cinquanta autors més importants de la literatura catalana. A més, regalem un noble a mida on cap tot. Això és ven molt.

MELER, LA RUINA DE L'ESPANYOL

—*¿Vostè ha fet més diners venent llibres o sabent rendibilitzar els diners?*

—Aquesta és l'única cosa que no he volgut deixar anar. Quan no intervenc jo o no me n'assabento d'una operació d'un banc, ja pugen els interessos. A pesar de tenir un cap que val molt. El vaig traure a la Banca Catalana, és un fenomen. Sap més que ningú sobre un banc de la finestreta cap a dins, però jo sé més dels Bancs de la finestreta enfora.

—*Els bancs manen molt.*

—Els bancs poden fer el que els doni la gana.

—*¿A vostè només li cobren el 13%?*

—Sí.

—*Ho publicarem.*

—No em preocupa. A un dels bancs amb què treballa se li va ocórrer dir que em cobraria el 14% i li he retirat tots els diners.

—*¿Vostè ha intentat prendre el poder en algun Banc?*

—Jo tinc un poder en relació al saldo dels meus comptes corrents.

—*¿Però ha tingut mai temptació de posar-s'hi dins?*

—Jo em pensava que l'administració dels bancs era una cosa de senyors. Quan em vaig adonar, amb el llibre de Cacho, que anaven a ganivetades, vaig veure que no m'interessava. Vaig estar a punt d'entrar en dos Bancs. No m'interessa, perquè a mi em fan una mala passada d'aquestes i...

—*Deu estar molt content amb l'Espan-*

yol.

—Estic content perquè ha pujat, però estic molt preocupat perquè ja el senyor Meler, que no ho havia dit a ningú, havia hipotecat el camp. El senyor Meler ha estat l'home que ha perjudicat més l'Espanyol i que l'ha portat a la ruïna

—*Vostè, que ho ha aconseguit tot, ¿com és que no ha aconseguit ser el president de l'Espanyol?*

—No m'interessa. N'he estat tres vegades directiu.

—*Però li feia il·lusió ser-ne.*

—Ara ja no.

—*¿En algun moment sí?*

—No. Vaig jugar amb molta astúcia. Jo vaig dir que si totes les penyes espanyolistes deien que sí, jo seria president. Ja havia obert un compte amb cent milions.

—*Vostè va fer un sopar al Princesa Sofia amb totes les penyes.*

—Sí, i allà em van contestar tots que sí. Llavors jo vaig dir: "Aquest sí calent, en un moment on s'ha produït un ambient favorable a mi, no em serveix. Us ho penseu i dijous que ve, a través de la veu de les penyes, el senyor Aguilar, em feu saber la resposta". A mi m'estranyava que totes diguessin que sí, perquè el president de la penya de la Granota és íntim amic i soci del senyor Meler. Aquest no podia dir que sí.

L'ASSASSINAT D'HERRERO TEJEDOR

—*Al final no publicarà la biografia de Franco, però publicarà l'autobiografia de Franco que escriu Vázquez Montalbán.*

—Serà terrible. Veurem si així reaccionen.

—*¿Per què no escriu les seves memòries?*

—Per què hauria de sortir d'Espanya. Quan se n'assebentessin, em matarien.

—*¿Qui seria el primer?*

—Molts. Els polítics.

—*¿Els d'ara també?*

—Sí. ¿Vostè sap que jo tinc les proves de com van matar un ministre a l'època de Franco?

—*¿Quin ministre van matar?*

—Herrero Tejedor, aquest que va morir en un accident de cotxe. Hi havia un camió preparat en contacte amb una ràdio, que havia de sortir en el moment precís per matar-lo. Van avisar López Rodó que no anés amb ell. El xofer del camió, el van descobrir.

Assumpció Maresma